

Beslissing

van Vlaamse Nutsregulator

met betrekking tot de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, zoals bedoeld in artikel 4.1.17/6 Energiedecreet en artikel 2.3.23 TRDE, en door de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter goedkeuring voorgelegd (herziene, derde versie)

Inhoud

I.	INLEIDING.....	3
I.1.	AANLEIDING.....	3
I.2.	WETTELIJK KADER	3
I.3.	VOORAFGAAND TRAJECT.....	6
I.4.	VOORWERP	8
II.	ANALYSE EN BEOORDELING.....	9
II.1.	CONFORMITEIT.....	9
II.1.1.	<i>Procedurale vereisten</i>	<i>9</i>
	Timing	9
	Transparant, participatief en gedocumenteerd (stakeholders)overleg met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers	9
	Consultatie.....	10
II.1.2.	<i>Inhoudelijke vereisten</i>	<i>11</i>
	De regels bevatten de technische specificaties	11
	De regels bevatten het proces van aankoop	11
	De regels bevatten het vergoedingsmechanisme per product	12
	De regels bevatten penalisatie- en controlemechanismen (indien van toepassing)	12
	De regels bevatten de informatieverplichtingen	12
	De regels bevatten het settlement en metering proces (indien dit zou afwijken van de standaardprocessen voor metering en settlement)	12
	De regels zijn transparant.....	13
	De regels zijn niet-discriminerend	13
	De regels zijn objectief	13
	Aankopen volgens marktgerichte procedures.....	14
	Effectieve deelname van alle marktdeelnemers	14
II.2.	WERKING IN DE TIJD	14
II.3.	CONCLUSIE	15
	BESCHIKKEND GEDEELTE.....	16

I. Inleiding

I.1. Aanleiding

Artikel 4.1.17/6, §1 Energiedecreet¹ en artikel 2.3.23, §2 en §3 TRDE² bepalen dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders regels moeten opstellen voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van hun net. Deze regels dienen de goedkeuring van Vlaamse Nutsregulator te verkrijgen.

Op 31 mei 2024 maakte Fluvius,³ de werkmaatschappij van alle in het Vlaamse Gewest gesitueerde elektriciteitsdistributienetbeheerders, een document over aan Vlaamse Nutsregulator, getiteld *“Regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten”* (hierna “Regels aankoop NFGOD’s”).⁴ Het betrof een herziene (derde) versie van de vermelde regels die ter goedkeuring aan Vlaamse Nutsregulator werden voorgelegd (infra, Titel I.3 Voorafgaand traject).

Op 20 juni 2024 werd een bijhorend document, getiteld *“Kaderovereenkomst tussen de FRP en de FSP in het kader van de levering van flexibiliteit- en ondersteunende diensten”*, ter inzage meegedeeld aan Vlaamse Nutsregulator. Aangezien voornoemde kaderovereenkomst evenwel inherent deel uitmaakt van de vermelde regels, alsook als een gereguleerd modelcontract kwalificeert, diende de kaderovereenkomst te worden geconsulteerd en vervolgens aan Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring worden voorgelegd. Voornoemde kaderovereenkomst werd door Fluvius omgedoopt tot *“Algemene Voorwaarden in het kader van de levering van flexibiliteit- en ondersteunende diensten”*, doorzwom het consultatietraject en werd aan Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring voorgelegd op 18 december 2024 (infra, Titel I.3 Voorafgaand traject).

Door het ter goedkeuring voorleggen van voornoemde algemene voorwaarden (op 18 december 2024), kon ook het goedkeuringsproces voor de Regels aankoop NFGOD’s starten. Fluvius wenste na het ter goedkeuring voorleggen van de Regels aankoop NFGOD’s markttesten te organiseren,⁵ wat het goedkeuringsproces in casu een dubbel nut/voordeel bijbracht.

I.2. Wettelijk kader

Artikel 4.1.17/6 Energiedecreet bepaalt (eigen onderlijningen):

§1. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zijn verantwoordelijk voor de aankoop van producten en diensten, namelijk voor de aankoop van energie voor het dekken van netverliezen en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het elektriciteitsdistributienet en plaatselijk vervoernet van elektriciteit, en stellen daarvoor de

¹ Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, BS 7 juli 2009. Hierna “Energiedecreet”.

² Technisch Reglement van 24 maart 2023 voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest, BS 13 april 2023. Hierna “TRDE”.

³ Fluvius System Operator cv, met ondernemingsnummer 0477.445.084 en met zetel te Brusselsesteenweg 199, 9090 Merelbeke-Melle. Hierna “Fluvius”.

⁴ De Regels aankoop NFGOD’s bevatten ook de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst het leveren van reactief vermogen voor spanningsbeheer op het koppelpunt.

⁵ Zie PowerPoint-presentatie Fluvius van 17 mei 2024 “Niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten – Afstemming update regels NFGOD”, Besluit.

transparante, objectieve en niet-discriminerende regels op, in een transparant en participatief overleg met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers. Die regels worden, na het voormelde overleg, ter goedkeuring voorgelegd aan de VREG.

De Vlaamse Nutsregulator stelt de voorwaarden, met inbegrip van de regels en voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders ook de vergoedingen, voor het verstrekken van producten en diensten als vermeld in het eerste lid, aan elektriciteitsdistributie-netbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vast op een niet-discriminerende en kostenreflectieve wijze. Voor de hoogte van de vergoeding gebeurt dat jaarlijks. Die voorwaarden worden bekendgemaakt op de website van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

§2. Bij het verrichten van de taken, vermeld in paragraaf 1, kopen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten aan die nodig zijn voor hun net, volgens transparante, niet-discriminerende en marktgerichte procedures, tenzij de Vlaamse Nutsregulator van oordeel is dat de marktgebaseerde verlening van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten economisch niet efficiënt is en een afwijking heeft toegestaan. De Vlaamse Nutsregulator werkt de nadere regels in verband met die afwijking uit in het technisch reglement distributie elektriciteit en het technisch reglement plaatselijk vervoer van elektriciteit.

De verplichting om niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten in te kopen, is niet van toepassing op volledig geïntegreerde netwerkcomponenten. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt in de technische reglementen waarvoor die vrijstelling niet geldt.

Bij de aankoop van de diensten, vermeld in het eerste lid, wordt de effectieve deelname gewaarborgd van alle marktdeelnemers, waaronder marktdeelnemers die energie uit hernieuwbare bronnen aanbieden, marktdeelnemers die aan vraagrespon en flexibiliteit doen, exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten, dienstverleners van flexibiliteit en marktdeelnemers die aan aggregatie doen.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit behandelen de dienstverleners van flexibiliteit en marktdeelnemers die aan aggregatie van vraagrespon doen, met inachtneming van hun technische mogelijkheden, niet-discriminerend ten opzichte van producenten bij het verrichten van de taken, vermeld in paragraaf 1.

Artikel 1.2.4 TRDE bepaalt (eigen onderlijningen):

[...]

§2. Alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, opgesteld in uitvoering van dit reglement, alsook elke wijziging daaraan, moeten voldoende ruim voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding ervan overgemaakt worden aan de [Vlaamse Nutsregulator].

[...]

§5. De elektriciteitsdistributienetbeheerder moet [...] consulteren op de wijze bepaald in §7. De elektriciteitsdistributienetbeheerder maakt na consultatie het voorstel, samen met een verslag van de consultatie, over aan de [Vlaamse Nutsregulator] met het oog op de goedkeuring [...].

De [Vlaamse Nutsregulator] neemt binnen een redelijke termijn na ontvangst van het voorstel een beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van het voorstel, of tot weigering van de goedkeuring.

Pas na goedkeuring door de [Vlaamse Nutsregulator] kan het voorstel in werking treden.

In afwijking van het eerste lid, kan de [Vlaamse Nutsregulator] zo snel mogelijk beslissen dat geen consultatie vereist is. De [Vlaamse Nutsregulator] motiveert dit in zijn beslissing tot goedkeuring van [het voorstel].

[...]

§7. De consultatie van belanghebbenden, bedoeld in §5, houdt in dat de belanghebbenden op de meest efficiënte manier bereikt en geïnformeerd worden van het voorstel, opmerkingen op het voorstel kunnen formuleren, alsook geïnformeerd worden over de wijze waarop met deze opmerkingen werd omgegaan door de elektriciteitsdistributienetbeheerder, inclusief de omstandige motivering daarvan. De elektriciteitsdistributienetbeheerder hanteert hiervoor een door de [Vlaamse Nutsregulator] goedgekeurde consultatieprocedure die minstens aan deze voorwaarden voldoet.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder legt een voorstel voor consultatieprocedure, vermeld in het voorgaande lid, ter goedkeuring voor aan de [Vlaamse Nutsregulator]. De [Vlaamse Nutsregulator] neemt uiterlijk 60 dagen na ontvangst van het voorstel een beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening ervan, of tot weigering van de goedkeuring. Deze termijn kan, mits motivering en akkoord van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, worden verlengd.

Artikel 2.3.23 TRDE werkt bovenstaande bepalingen verder uit en bepaalt (eigen onderlijningen):

[...]

§2. De elektriciteitsdistributienetbeheerders stellen transparante, objectieve en niet-discriminerende regels op voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van hun net en voor de aankoop van de netverliezen.

Deze regels waarborgen minimum de vereisten uit Artikel 4.1.17/6 van het Energiedecreet en bevatten minstens voor elke niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst:

- de technische specificaties;
- het proces van aankoop (selectiecriteria, vorm zoals tendering of veiling,...);
- het vergoedingsmechanisme per product, waarbij de hoogte van de vergoeding minstens jaarlijks wordt herbekeken en eventueel wordt aangepast;
- penaliserende- en controlemechanismen, indien van toepassing;
- de informatieverplichtingen;
- het settlement en metering proces, indien dit zou afwijken van de standaardprocessen voor metering en settlement.

§3. De elektriciteitsdistributienetbeheerders houden eerst, volgens Artikel 4.1.17/6 van het Energiedecreet, een transparant, en participatief overleg over de regels met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers. Dit overleg bestaat uit een gedocumenteerd stakeholdersoverleg, gevolgd door consultatie van belanghebbenden conform Art. 1.2.4, §5 en §7. De regels worden na het doorlopen van deze procedure goedgekeurd door de [Vlaamse Nutsregulator]. Art. 1.2.4, §5 is daarbij van toepassing. De goedgekeurde regels kunnen

op elk moment gewijzigd worden, mits het doorlopen van het stakeholdersoverleg, en van de consultatie- en goedkeuringsprocedure uit Art. 1.2.4, §5 en §7. Binnen het overleg en de consultatie bevragen de elektriciteitsdistributienetbeheerders de stakeholders bovendien uitdrukkelijk over welke diensten de stakeholders kunnen aanbieden en welk nut deze kunnen bieden voor het net. In het consultatierapport motiveren de elektriciteitsdistributienetbeheerders uitdrukkelijk welke diensten zij nuttig achten voor het net en welke niet, waarbij zij rekening houden met de feedback van de stakeholders.

[...]

§6. De elektriciteitsdistributienetbeheerders maken tweejaarlijks een evaluatierapport op, na raadpleging van de marktdeelnemers, over de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, met daarin aanbevelingen tot verbetering en bezorgen dit aan de [Vlaamse Nutsregulator]. De elektriciteitsdistributienetbeheerders motiveren in het rapport ook uitdrukkelijk waarom een dienst al dan niet nodig is voor hun net en wat de toekomstperspectieven zijn. Ook elke ex-ante afwijking dient daarbij opnieuw geëvalueerd te worden. Op basis van dit rapport kunnen de regels door de elektriciteitsdistributienetbeheerder aangepast worden. Elke wijziging dient opnieuw ter goedkeuring aan de [Vlaamse Nutsregulator] worden voorgelegd.

[...]

I.3. Voorafgaand traject

Midden januari 2022 lanceerde Fluvius een “Consultatie van het aanbod niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten voor de distributienetbeheerder”, waarbij de consultatieperiode liep van maandag 17 januari 2022 tot en met zondag 27 februari 2022. Fluvius stelde in het consultatiedocument dat zij “een marktbevraging organiseert over welke niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten de stakeholders kunnen aanbieden aan de distributienetbeheerder en welk nut deze kunnen bieden voor het distributienet”. Bovendien wenste Fluvius ervaring op te doen met het inzetten van ondersteunende diensten door externe partijen door het opzetten van een proefproject. De bevraging omvatte ook een oproep om concrete cases aan te brengen waar een dienst ingezet kan worden ter ondersteuning van een specifiek actueel probleem, zodat Fluvius de nodige ervaring en kennis kan opdoen om de ondersteunende dienst verder uit te bouwen tot een duidelijk gedefinieerd afroepbaar product.

Midden mei 2022 lanceerde Fluvius vervolgens een “Consultatie van de specificaties voor de marktgebaseerde aankoop van flexibiliteitsdiensten voor het beheer van lokale congestie, niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en netverliezen”, waarbij de consultatieperiode liep van maandag 23 mei 2022 tot en met zondag 3 juli 2022. Fluvius stelde in het consultatiedocument dat zij “de marktpartijen vraagt om feedback te geven op dit algemeen kader voor de inzet en afroep van een flexibiliteitsdienst voor lokale congestie en een ondersteunende dienst voor het beheer van het reactief vermogen”. “Op basis van deze feedback, en de resultaten van proefprojecten die in de komende maanden opgestart zullen worden, zullen de regels voor deze diensten bijgestuurd worden en evolueren tot een volwaardig afroepbaar product”, stelde Fluvius aldaar eveneens.

Na afloop van de georganiseerde consultaties, maakte Fluvius per brief van 20 juli 2022 een document over aan Vlaamse Nutsregulator met daarin onder meer de regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig netbeheer en voor de aankoop van de netverliezen opgenomen, met verzoek om deze regels formeel goed te keuren. De goedkeuring van deze eerste versie van de regels werd

via de beslissing BESL-2022-151 van Vlaamse Nutsregulator geweigerd voor wat betreft de regels inzake de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten.⁶ Vlaamse Nutsregulator stelde immers vast dat de toen voorgelegde regels niet voldeden aan alle vereisten van de betrokken regelgeving, inzonderheid de procedurele en inhoudelijke vereisten uit de artikelen 4.1.17/6 Energiedecreet en 2.3.23 TRDE.⁷

In het beschikkend gedeelte van de beslissing BESL-2022-151 werd Fluvius opgelegd om tegen ten laatste 1 juli 2023 een herziene versie van voornoemde regels ter goedkeuring voor te leggen.⁸

Met oog op een herziene (tweede) versie van voornoemde regels organiseerde Fluvius op 22 februari 2023 een overleg met de transmissienetbeheerder. In het voorjaar van 2023 werden verder drie overlegmomenten georganiseerd (op 17 maart 2023, 31 maart 2023 en 19 april 2023). Tussen 28 april 2023 en 9 juni 2023 organiseerde Fluvius een marktconsultatie over de herziene regels voor de aankoop van ondersteunende diensten, waarbij marktpartijen schriftelijke feedback konden bezorgen.

Op 30 juni 2023 maakte Fluvius per brief een herziene (tweede) versie van de regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en voor de aankoop van netverliezen ter goedkeuring over aan Vlaamse Nutsregulator. De goedkeuring van deze herziene (tweede) versie van voornoemde regels werd via de beslissing BESL-2023-101 van Vlaamse Nutsregulator geweigerd onder voorwaarden voor wat betreft de regels inzake de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten.⁹ Vlaamse Nutsregulator stelde vast dat verschillende elementen die vereist worden door artikel 2.3.23 TRDE niet werden opgenomen in de regels zelf, maar zouden worden opgenomen in de tender.¹⁰ Bijgevolg legde Vlaamse Nutsregulator de elektriciteitsdistributienetbeheerders op om uiterlijk op 30 juni 2024 herziene regels ter goedkeuring voor te leggen en de tender voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten ter verificatie over te maken.¹¹

Met oog op een herziene (derde) versie van voornoemde regels werd door Fluvius op 25 maart 2024 een stakeholderoverleg georganiseerd met marktpartijen en de transmissienetbeheerder.¹² Tussen 12 april 2024 en 26 april 2024 organiseerde Fluvius een marktconsultatie “Marktbevraging regels voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten”.¹³ Na de marktconsultatie werd aan Vlaamse Nutsregulator een herziene (derde) versie van de regels overgemaakt op 31 mei 2024 (hierna de “Regels aankoop NFGOD’s”), samen met het consultatieverslag en een presentatie over geplande markttesten.

⁶ BESL-2022-151 van 16 september 2022 van Vlaamse Nutsregulator met betrekking tot de regels voor de aankoop van de niet frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en netverliezen, voorgelegd door de elektriciteitsdistributienetbeheerders, zoals vermeld in artikel 4.1.17/6, §1 Energiedecreet en artikel 2.3.23 Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest, te raadplegen op: <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2022-151>. Hierna “BESL-2022-151”.

⁷ Zie ook BESL-2022-151, blz. 11 (II.3 Conclusie).

⁸ BESL-2022-151, blz. 12 (Artikel 2).

⁹ BESL-2023-101 van 20 december 2023 van Vlaamse Nutsregulator met betrekking tot de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en netverliezen, voorgelegd door de elektriciteitsdistributienetbeheerders, zoals vermeld in artikel 4.1.17/6, §1 Energiedecreet en artikel 2.3.23 Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest, te raadplegen op: <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/besl-2023-101>. Hierna “BESL-2023-101”.

¹⁰ Zie ook BESL-2023-101, blz. 17 (II.3 Conclusie, eerste paragraaf).

¹¹ BESL-2023-101, blz. 18 (Artikel 2).

¹² Zie titel II.1.1 (subtitel “Transparant, participatief en gedocumenteerd (stakeholders)overleg met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers”), infra.

¹³ Zie <https://partner.fluvius.be/nl/openbare-raadplegingen/consultatie-regels-aankoop-nfgod-2024>; <https://partner.fluvius.be/sites/fluvius/files/2024-04/marktbevraging-regels-nfgod-2024.pdf>.

Ter aanvulling van de Regels aankoop NFGOD's maakte Fluvius op 20 juni 2024 de bijkomende documenten "Aanneming flexibiliteit en ondersteunende diensten", "Kaderovereenkomst tussen de FRP en de FSP in het kader van de levering van flexibiliteit- en ondersteunende diensten" en "Fluvius productfiche niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten voor spanningsbeheer op koppelpunt" over aan Vlaamse Nutsregulator. Vlaamse Nutsregulator oordeelde dat voornoemde kaderovereenkomst inherent deel uitmaakt van de vermelde regels, alsook als een gereguleerd modelcontract kwalificeert. Vlaamse Nutsregulator informeerde Fluvius, per brief van 10 juli 2024, dat voornoemde kaderovereenkomst diende te worden geconsulteerd en vervolgens aan Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring diende te worden voorgelegd. Fluvius doopte voornoemde kaderovereenkomst om tot "*Algemene Voorwaarden in het kader van de levering van flexibiliteit- en ondersteunende diensten*" en startte de gevraagde consultatie op. De consultatieperiode liep van vrijdag 20 september 2024 tot en met vrijdag 1 november 2024. Na dit consultatietraject werden voornoemde algemene voorwaarden op 18 december 2024 aan Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring voorgelegd.

Door het ter goedkeuring voorleggen van voornoemde algemene voorwaarden (op 18 december 2024), kon ook het goedkeuringsproces voor de Regels aankoop NFGOD's starten (en kon Fluvius de gewenste markttesten in tussentijd (verder) organiseren)¹⁴.

I.4. Voorwerp

De op 31 mei 2024 ingediende en ter goedkeuring voorgelegde, herziene (derde) versie van de "*Regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten*" (hierna de "Regels aankoop NFGOD's"), met daarin de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst het leveren van reactief vermogen voor spanningsbeheer op het koppelpunt, vormen het voorwerp van deze beslissing.

De op 18 december 2024 ingediende en ter goedkeuring voorgelegde "*Algemene Voorwaarden in het kader van de levering van flexibiliteit- en ondersteunende diensten*" (lees: de algemene voorwaarden bij de Regels aankoop NFGOD's), zullen het voorwerp vormen van een andere, op korte termijn volgende beslissing van Vlaamse Nutsregulator.

¹⁴ Zie PowerPoint-presentatie Fluvius van 17 mei 2024 "Niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten – Afstemming update regels NFGOD", Besluit.

II. Analyse en beoordeling

Vlaamse Nutsregulator beschikt over een ruime beoordelingsbevoegdheid ten aanzien van ter goedkeuring ingediende documenten, gezien zijn missie, taken en bevoegdheden.¹⁵

In casu gaat Vlaamse Nutsregulator na of de ter goedkeuring voorliggende Regels aankoop NFGOD's (zijnde de herziene, derde versie van regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten)¹⁶ conform de betrokken energieregelgeving zijn. In het bijzonder toetst Vlaamse Nutsregulator of de ter goedkeuring voorliggende Regels aankoop NFGOD's al dan niet voldoen aan de vereisten opgenomen in art. 4.1.17/6 Energiedecreet en art. 2.3.23 TRDE.

II.1. Conformiteit

Gezien de vereisten verspreid liggen (cf. art. 4.1.17/6 Energiedecreet *juncto* art. 1.2.4, partim TRDE *juncto* art. 2.3.23 TRDE) en gedeeltelijke overlappings vertonen, worden de vereisten hierna thematisch besproken (en niet artikelsgewijs).

II.1.1. Procedurele vereisten

Timing

Allereerst stelt Vlaamse Nutsregulator vast dat de ter goedkeuring voorliggende Regels aankoop NFGOD's **tijdig** aan Vlaamse Nutsregulator ter goedkeuring werden voorgelegd. Meer bepaald gebeurde dit op 31 mei 2024. Dit was vóór het verstrijken van de termijn die vervat lag in de beslissing BESL-2023-101 en voldoende ruim voorafgaand aan de beoogde inwerkingtreding van de regels.¹⁷

Transparant, participatief en gedocumenteerd (stakeholders)overleg met de transmissienetbeheerder en alle relevante marktdeelnemers

Naast de overlegmomenten voor stakeholders in het kader van de indiening van de herziene (tweede) versie van de regels (ingediend op 30 juni 2023), werd in het kader van de indiening van de voorliggende Regels aankoop NFGOD's een stakeholderoverleg georganiseerd op

¹⁵ Cf. hoofdstuk 2, afdeling 2 Decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator (hierna "VNR-decreet").

¹⁶ De Regels aankoop NFGOD's bevatten ook de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst het leveren van reactief vermogen voor spanningsbeheer op het koppelpunt.

¹⁷ Cf. art. 4.1.17/6, §1, eerste lid, in fine Energiedecreet; art. 1.2.4, §2 TRDE; art. 2.3.23, §3 TRDE; BESL-2023-101, blz. 18 (Artikel 2).

25 maart 2024.¹⁸ Het overleg kende een transparant verloop,¹⁹ werd gedocumenteerd,²⁰ en zowel marktpartijen als transmissienetbeheerder participeerden.²¹ Binnen het overleg werden de stakeholders bovendien uitdrukkelijk bevraagd over welke diensten de stakeholders kunnen aanbieden en welk nut deze kunnen bieden voor het net.²² Aan bovenstaande vereisten werd bijgevolg **voldaan**.²³

Consultatie

Fluvius vroeg per email en brief van 6 maart 2024 aan Vlaamse Nutsregulator om, gezien de omstandigheden (cf. voorgaande versies en consultaties), geen consultatie te moeten uitvoeren voorafgaand aan indiening van de voorliggende Regels aankoop NFGOD's. Per brief van 20 maart 2024 weigerde Vlaamse Nutsregulator het verzoek van Fluvius, doch besloot zijn akkoord te geven met een inkorting van de termijn voor consultatie (in casu twee weken consultatietermijn). Voornoemde consultatieperiode liep van 12 april 2024 tot en met 26 april 2024 (supra).²⁴

De belanghebbenden werden daarbij op de meest efficiënte manier bereikt, werden geïnformeerd en konden opmerkingen formuleren.²⁵ Zij werden tevens geïnformeerd over de wijze waarop met hun opmerkingen werd omgegaan door de elektriciteitsdistributienetbeheerder (inclusief omstandige motivering).²⁶

Binnen de consultatie werden de stakeholders bovendien uitdrukkelijk bevraagd over welke diensten de stakeholders kunnen aanbieden en welk nut deze kunnen bieden voor het net.²⁷

Na de consultatie werden de voorliggende Regels aankoop NFGOD's, alsook het verslag/rapport van de consultatie (inclusief de uitdrukkelijk motivering van Fluvius aangaande welke diensten zij

¹⁸ Zie email van Fluvius van 8 maart 2024 (om 17u01) aangaande "Uitnodiging stakeholderoverleg ondersteunende diensten - 25/03/2024" (hierna "Uitnodiging Stakeholdersoverleg"); PowerPoint-presentatie van Fluvius bij stakeholdersoverleg van 25 maart 2024 (hierna "PowerPoint-presentatie Stakeholdersoverleg"); email van Fluvius van 29 maart 2024 (om 14u47) aangaande "dank voor jullie actieve deelname aan het stakeholder overleg rond ondersteunende diensten op 25/03" (hierna "Dankemail Stakeholdersoverleg"); Verslag Stakeholdersoverleg marktflexibiliteitsdiensten van 29 maart 2024 (hierna "Verslag Stakeholdersoverleg"); Consultatieverslag Regels aankoop NFGOD, door Fluvius aan Vlaamse Nutsregulator overgemaakt op 31 mei 2024 (hierna "Consultatieverslag"), blz. 3, paragraaf 2.

¹⁹ Zie Uitnodiging Stakeholdersoverleg; PowerPoint-presentatie Stakeholdersoverleg; Dankemail Stakeholdersoverleg; Verslag Stakeholdersoverleg; Consultatieverslag, blz. 3, paragraaf 2.

²⁰ Zie PowerPoint-presentatie Stakeholdersoverleg; Dankemail Stakeholdersoverleg; Verslag Stakeholdersoverleg; Consultatieverslag, blz. 3.

²¹ Zie Dankemail Stakeholdersoverleg; Verslag Stakeholdersoverleg.

²² Zie Uitnodiging Stakeholdersoverleg; PowerPoint-presentatie Stakeholdersoverleg; Dankemail Stakeholdersoverleg; Verslag Stakeholdersoverleg; Consultatieverslag.

²³ Cf. art. 4.1.17/6, §1, eerste lid Energiedecreet; art. 2.3.23, §3 TRDE.

²⁴ PowerPoint-presentatie Stakeholdersoverleg, slide 32; Consultatieverslag, blz. 3, paragraaf 2; Zie email van Fluvius van 12 april 2024 (om 10u19) aangaande "Consultatie regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten" (hierna "Uitnodiging Consultatie"); <https://partner.fluvius.be/nl/openbare-raadplegingen/consultatie-regels-aankoop-nfgod-2024>.

²⁵ Zie Uitnodiging Consultatie; <https://partner.fluvius.be/nl/openbare-raadplegingen/consultatie-regels-aankoop-nfgod-2024>.

²⁶ Zie <https://partner.fluvius.be/nl/openbare-raadplegingen/consultatie-regels-aankoop-nfgod-2024>; Marktbevraging regels voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, online beschikbaar op: <https://partner.fluvius.be/sites/fluvius/files/2024-04/marktbevraging-regels-nfgod-2024.pdf> (hierna "Marktbevraging"), blz. 11 (onder).

²⁷ Zie Marktbevraging, blz. 11 (boven), 12-16.

al dan niet nuttig acht voor het net, rekening houdend met de feedback van de stakeholders),²⁸ aan Vlaamse Nutsregulator overgemaakt op 31 mei 2024.

Aan bovenstaande vereisten werd bijgevolg **voldaan**.²⁹

II.1.2. Inhoudelijke vereisten

De regels bevatten de technische specificaties

In BESL-2023-101 werd expliciet opgelegd om de technische specificaties, waaronder het eenduidig vastleggen van toegelaten vormen van sturing, op te nemen in de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het net.³⁰

In de Regels aankoop NFGOD's worden de technische vereisten voor het leveren van de dienst "spanningsbeheer op het koppelpunt" vastgelegd in sectie 5.1.1 (waar de algemene vereisten worden opgelijst) en sectie 5.5 (waar de specifieke vereisten voor de levering van de dienst en de sturing eenduidig worden vastgelegd).³¹

Fluvius geeft de duiding dat de geleverde dienst steeds wordt gevraagd op het aansluitingspunt tussen de klant en het DNB-netwerk via lokale sturing naar het aansluitingspunt, waarbij de mogelijkheid bestaat om de reeds aanwezige sturing van productieinstallaties te gebruiken. Op deze manier worden ook de toegelaten vormen van sturing eenduidig vastgelegd.

Uit bovenstaande blijkt dat de technische specificaties eenduidig zijn opgenomen en zodus aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.³²

De regels bevatten het proces van aankoop

In BESL-2023-101 werd expliciet opgelegd om het proces van aankoop volledig op te nemen in de regels (voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor een efficiënt, betrouwbaar en veilig beheer van het net), waarbij de voorwaarden voor deelname volledig beschreven moeten worden en het selectieproces uitgewerkt moet zijn.³³

Het proces van aankoop wordt op heden volledig uiteengezet in de Regels aankoop NFGOD's.³⁴

Na de kwalificatie als dienstverlener ("FSP"),³⁵ kan de FSP leveringspunten registreren voor het leveren van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten.³⁶ Met de geregistreerde leveringspunten kan de FSP vervolgens deelnemen aan veilingen voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten. Bij deze veilingen wordt een productfiche gepubliceerd met de specificaties van het specifieke product waarvoor de veiling wordt gedaan. In de Regels aankoop

²⁸ Zie PowerPoint-presentatie "Niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten" van 17 mei 2024, slide 12-17; Consultatieverslag (specifiek aangaande nut, o.a.: blz. 4-5, 7, 10).

²⁹ Cf. art. 1.2.4, §5 en §7 TRDE; art. 2.3.23, §3 TRDE.

³⁰ Zie BESL-2023-101, blz. 18 (Artikel 1, tweede lid, eerste bolletje).

³¹ Zie Regels aankoop NFGOD's, sectie 5.1.1 en 5.5.

³² Cf. art. 2.3.23, §2, eerste bolletje TRDE.

³³ Zie BESL-2023-101, blz. 18 (Artikel 1, tweede lid, tweede bolletje).

³⁴ Zie Regels aankoop NFGOD's, sectie 4 en 5.

³⁵ Zie Regels aankoop NFGOD's, sectie 5.3.2.

³⁶ Zie Regels aankoop NFGOD's, sectie 5.3.3.

NFGOD's is opgenomen dat het indienen van een offerte bij deze veilingen het automatisch aanvaarden van deze productfiche inhoudt.³⁷ Deze algemene bewoording laat toe om in de toekomst verschillende producten in de voornoemde regels op te nemen, waarbij de productfiche wordt gebruikt om aan te duiden over welk product het precies gaat. Aangezien de specificaties van elk product aan de beoordeling van Vlaamse Nutsregulator onderworpen zijn,³⁸ kunnen deze productfiches in geen geval afwijkende of bijkomende specificaties bevatten, die niet zijn opgenomen in documenten die ter goedkeuring worden voorgelegd aan Vlaamse Nutsregulator. **Het is aangewezen dat dit principe ook expliciet wordt opgenomen in de Regels aankoop NFGOD's, sectie 5.3.4 lijkt daartoe geschikt.**

Uit bovenstaande blijkt dat het proces van aankoop eenduidig is opgenomen en zodus aan bovenstaande vereiste werd voldaan,³⁹ **onder voorwaarde van verduidelijking dat productfiches steeds overeenstemmen met de specificaties uit de Regels aankoop NFGOD's (en dus niet afwijken van de specificaties uit de Regels aankoop NFGOD's of er geen specificaties aan toevoegen,) en die productfiches slechts dienen om, bij een marktvraag, te verduidelijken welke dienst wordt gevraagd.**

De regels bevatten het vergoedingsmechanisme per product

Het vergoedingsmechanisme (voor de dienst “spanningsbeheer op het koppelpunt”) wordt voldoende helder en eenduidig vastgelegd in sectie (5.6 en) 5.7 Regels aankoop NFGOD's. Uit voorgaande blijkt zodus dat aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.⁴⁰

De regels bevatten penaliserende- en controlemechanismen (indien van toepassing)

Er wordt vastgelegd in sectie 5.7 Regels aankoop NFGOD's dat er geen penaliserende zal zijn op niveau van de beschikbaarheid. Indien de dienstverlener het aantal uren waartoe hij zich engageerde niet haalt, moet deze wel verantwoording afleggen. Het controlemechanisme wordt vastgelegd in sectie 5.6 Regels aankoop NFGOD's, waarbij wordt gekeken hoe vaak het geleverde reactief vermogen buiten vastgelegde toleranties valt. Het aantal uren dat dit gebeurt wordt bijgehouden en vergeleken met het aantal uren waarvoor de dienstverlener zich engageerde. Uit voorgaande blijkt zodus dat aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.⁴¹

De regels bevatten de informatieverplichtingen

De benodigde data-uitwisseling (voor de dienst “spanningsbeheer op het koppelpunt”) wordt helder en eenduidig vastgelegd in sectie 5.5.6 Regels aankoop NFGOD's. Uit voorgaande blijkt zodus dat aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.⁴²

De regels bevatten het settlement en metering proces (indien dit zou afwijken van de standaardprocessen voor metering en settlement)

In sectie 5.6 en 5.7 Regels aankoop NFGOD's wordt vermeld dat de levering (van de dienst “spanningsbeheer op het koppelpunt”) vastgesteld zal worden aan de hand van de

³⁷ Zie Regels aankoop NFGOD's, sectie 5.3.4.

³⁸ Cf. titel I.2 (“Wettelijk kader”), supra.

³⁹ Cf. art. 2.3.23, §2, tweede bolletje TRDE.

⁴⁰ Cf. art. 2.3.23, §2, derde bolletje TRDE.

⁴¹ Cf. art. 2.3.23, §2, vierde bolletje TRDE.

⁴² Cf. art. 2.3.23, §2, vijfde bolletje TRDE.

kwartiergebaseerde meetinrichting op het aansluitingspunt. Ook de verdere details van het settlement en metering proces worden duidelijk vastgelegd. Uit voorgaande blijkt zodus dat aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.⁴³

De regels zijn transparant

De transparantievereiste, in deze context, brengt met zich mee dat het duidelijk moet zijn hoe de Regels aankoop NFGOD's (lees: de daarin vastgelegde procedures) zullen verlopen, hoe van tevoren zal geweten zijn wat zal worden gedaan en/of gelaten, kortom dat de Regels aankoop NFGOD's eenduidig te interpreteren en inzichtelijk zijn.

Uit bovenstaande analyse, alsook uit analyse van de Regels aankoop NFGOD's en alle flankerende documenten/informatie (ter kennis gebracht aan Vlaamse Nutsregulator), blijkt dat voornoemde regels transparant zijn en zodus aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.⁴⁴

De regels zijn niet-discriminerend

De vereiste van niet-discriminatie brengt met zich mee dat er principieel sprake moet zijn van (materiële) gelijkheid, dat gelijke situaties gelijk worden behandeld en verschillende situaties niet gelijk worden behandeld (uitzonderingen op voornoemd principe moeten op objectieve criteria berusten en redelijk verantwoord zijn).

Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat bij de Regels aankoop NFGOD's, onder andere: de pre-registratie van bronnen openstaat voor iedere geïnteresseerde partij die de ondersteunende dienst kan leveren; het proces van prekwificatie openstaat voor iedere geïnteresseerde partij; biedingen mogelijk zijn voor alle FSP's die met succes hun assets hebben geprekwalificeerd (voor de betrokken marktvrage); de biedingen worden gerangschikt in een 'merit order' die gebaseerd is op de geboden eenheidsprijs; en de biedingen op basis van deze eenheidsprijzen worden gecontracteerd (van laag naar hoog).⁴⁵

Uit bovenstaande analyse, alsook uit analyse van de Regels aankoop NFGOD's en alle flankerende documenten/informatie (ter kennis gebracht aan Vlaamse Nutsregulator), blijkt dat voornoemde regels niet-discriminerend zijn en zodus aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.⁴⁶

De regels zijn objectief

Onder deze vereiste wordt begrepen dat de Regels aankoop NFGOD's gestoeld moeten zijn op objectieve beweegredenen, in plaats van op subjectieve beweegredenen.

Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat bij de Regels aankoop NFGOD's, onder andere: de bekwaamheidsvereisten van technische aard zijn; de biedingen worden gerangschikt in een 'merit order' die gebaseerd is op de geboden eenheidsprijs; de biedingen op basis van deze eenheidsprijzen worden gecontracteerd (van laag naar hoog); de communicatievoorwaarden van technische aard zijn; en de ramp-up-voorwaarden in tijdseenheden worden uitgedrukt.⁴⁷

⁴³ Cf. art. 2.3.23, §2, zesde bolletje TRDE.

⁴⁴ Cf. art. 4.1.17/6, §1, eerste lid en §2, eerste lid Energiedecreet; art. 2.3.23, §2 TRDE.

⁴⁵ Zie Regels aankoop NFGOD's, sectie 5.1.3, 5.4.1 (derde paragraaf), 5.4.2.

⁴⁶ Cf. art. 4.1.17/6, §1 en §2, eerste en derde lid Energiedecreet; art. 2.3.23, §2 TRDE.

⁴⁷ Zie Regels aankoop NFGOD's, sectie 5.3.2 (puntje 5), 5.4.2, 5.5.1, 5.5.3.

Uit bovenstaande analyse, alsook uit analyse van de Regels aankoop NFGOD's en alle flankerende documenten/informatie (ter kennis gebracht aan Vlaamse Nutsregulator), blijkt dat voornoemde regels objectief zijn en zodus aan bovenstaande vereiste werd **voldaan**.⁴⁸

Aankopen volgens marktgerichte procedures

De niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten die nodig zijn voor het net, worden door Fluvius aangekocht volgens marktgerichte procedures. Fluvius vroeg hieromtrent geen afwijking aan en ook Vlaamse Nutsregulator heeft (nog) geen kennis van indicaties die zouden aantonen dat de marktgebaseerde verlening van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten economisch niet efficiënt is.

Op een veelvoud plaatsen in de Regels aankoop NFGOD's wordt de markt(gerichte)-procedure geduid.⁴⁹

Uit bovenstaande vaststelling, alsook uit analyse van de Regels aankoop NFGOD's en alle flankerende documenten/informatie (ter kennis gebracht aan Vlaamse Nutsregulator), blijkt dat voornoemde regels **conform** art. 4.1.17/6, §2, eerste lid Energiedecreet zijn.

Effectieve deelname van alle marktdeelnemers

Uit bovenstaande analyses (cf. inhoudelijke vereisten), alsook uit analyse van de Regels aankoop NFGOD's en alle flankerende documenten/informatie (ter kennis gebracht aan Vlaamse Nutsregulator), lijkt bij de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, de effectieve deelname van alle marktdeelnemers gewaarborgd. Minstens heeft Vlaamse Nutsregulator (nog) geen kennis van indicaties die in de andere zin zouden wijzen.

Zodoende blijkt dat voornoemde regels **conform** art. 4.1.17/6, §2, derde lid Energiedecreet zijn.

II.2. Werking in de tijd

Gezien het nog ontbreken van een volwaardige markt voor levering van NFGOD's aan Vlaamse elektriciteitsdistributienetbeheerders (in 2024-2025 waren er alleen markttesten); gezien de conclusie van Fluvius bij afronding van de markttesten dat het onontbeerlijk is om de (evoluties inzake) reactief vermogen huishouding in het distributienet beter te doorgronden en zij melding maakt van een intern leerproces;⁵⁰ gezien de reglementaire noodzaak om tweejaarlijks te evalueren, waaruit aanbevelingen tot verbetering moeten voortvloeien, waarbij het al dan niet nut van diensten te motiveren valt, en waarbij toekomstperspectieven naar voren moeten worden geschoven;⁵¹ lijkt het noodzakelijk voor Vlaamse Nutsregulator om zijn (voorwaardelijke) **goedkeuring te beperken in de tijd**.

De eenvoud dienend, hanteert Vlaamse Nutsregulator dezelfde termijn zoals in art. 2.3.23, §6 TRDE, namelijk: **twee jaar**.

⁴⁸ Cf. art. 4.1.17/6, §1, eerste lid Energiedecreet; art. 2.3.23, §2 TRDE.

⁴⁹ Zie, onder andere, Regels aankoop NFGOD's, sectie 4, 5.1.3, 5.2, 5.4.

⁵⁰ Zie PowerPoint-presentatie Fluvius van 6 juni 2025 "Ondersteunende diensten – Reactief vermogen", Conclusie; PowerPoint-presentatie Fluvius van 17 mei 2024 "Niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten – Afstemming update regels NFGOD", Besluit.

⁵¹ Cf. art. 2.3.23, §6 TRDE.

II.3. Conclusie

Uit bovenstaande analyse (cf. titel II.1 en II.2) volgt dat Vlaamse Nutsregulator de Regels aankoop NFGOD'S **voorwaardelijk goedkeurt**, en dit **voor een periode van twee jaar**.

Vlaamse Nutsregulator legt de voorwaarde op dat in de Regels aankoop NFGOD's moet worden verduidelijkt dat de productfiches steeds overeenstemmen met de specificaties uit de Regels aankoop NFGOD's (en dus niet afwijken van de specificaties uit de Regels aankoop NFGOD's of er geen specificaties aan toevoegen) en die productfiches slechts dienen om, bij een marktvraag, te verduidelijken welke diensten worden gevraagd. Sectie 5.3.4 Regels aankoop NFGOD'S lijkt daartoe een geschikte plaats.

Vlaamse Nutsregulator keurt de Regels aankoop NFGOD's goed, onder bovenstaande voorwaarde, voor een periode van twee jaar die aanvangt op de dag van inwerkingtreding van deze beslissing (infra, Beschikkend gedeelte, art. 2).

Beschikkend gedeelte

Vlaamse Nutsregulator beslist:

Artikel 1. de herziene (derde) versie van de regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten, met daarin de regels voor de aankoop van de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende dienst het leveren van reactief vermogen voor spanningsbeheer op het koppelpunt, zoals bedoeld in art. 4.1.17/6 Energiedecreet en art. 2.3.23 TRDE en door de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter goedkeuring voorgelegd (als bijlage gevoegd), goed te keuren

onder volgende voorwaarde:

- in voornoemde regels moet worden verduidelijkt (in sectie 5.3.4) dat productfiches steeds overeenstemmen met de specificaties uit voornoemde regels (en dus niet afwijken van de specificaties uit voornoemde regels of er geen specificaties aan toevoegen) en die productfiches slechts dienen om, bij een marktvraag, te verduidelijken welke diensten worden gevraagd,

en voor een periode van:

- twee jaar (die aanvangt op de dag van inwerkingtreding van deze beslissing);

Artikel 2. dat deze beslissing in werking treedt op de dag van de publicatie op de website van Vlaamse Nutsregulator.

Voor Vlaamse Nutsregulator,
te Sint-Joost-ten-Node,

Digitally signed by
Pieterjan Renier
Ondertekend door: Pieterjan Renier (Signature)
Ondertekentijd: 5-9-2025 | 12:30:07 CEST
 DocuSign C: BE
Uitgever: Citizen CA
BC6C2E7732274854824A8B1021116084

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

Bijlage: "Regels voor de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten", door de elektriciteitsdistributienetbeheerders ter goedkeuring voorgelegd (herziene, derde versie)